

הלכות שופר פרק ג

א. כמה תקיעות חייב אדם לשמע ביום טוב שלראש השנה, תשע תקיעות: לפי שנאמרה תרועה ביובל ובראש השנה שלושה פעמים, וכל תרועה פשוטה לפניה ופשוטה לאחריה; ומפי השמועה למדו שכל תרועות שלחדש השביעי, אחד הן, בין בראש השנה בין ביום הכפורים שליובל, תשע תקיעות תוקעין בכל אחד משניהן תקיעה ותרועה ותקיעה, תקיעה ותרועה ותקיעה, תקיעה ותרועה ותקיעה.

ב. תרועה זו האמורה בתורה, נסתפק לנו בה ספק לפי ארץ השנים ורב הגליות, ואין אנו יודעין היאך היא: אם היא היללה שמיללין הנשים בנהייתן בעת שמיבבין, או האנחה כדרך שיאנח האדם פעם אחר פעם כשידאג לבו מדבר גדול, או שניהם כאחד האנחה והיללה שדרפה לבוא אחריה הן הנקראין תרועה, שפך דרך הדואג מתאנח תחלה ואחר כך מילל; לפיכך אנו עושין הכל, האנחה והיללה. והיללה, היא שאנו קוראין תרועה; והאנחה זו אחר זו, היא שאנו קוראין אותה שלושה שברים. נמצא סדר התקיעות כך הוא:

ג. מברך; ותקע תקיעה ואחריה שלושה שברים ואחריה תרועה ואחריה תקיעה, וחוזר כסדר הזה שלושה פעמים; ותקע תקיעה ואחריה שלושה שברים ואחריה תקיעה, וחוזר כסדר הזה שלושה פעמים; ותקע תקיעה ואחריה תרועה ואחריה תקיעה, וחוזר כסדר הזה שלושה פעמים: נמצא מגין התקיעות, שלושים כדי להסתלק מן הספק.

ד. שעור תרועה, כשתי תקיעות; שעור שלושה שברים, כתרועה. הרי שתקע והריע ותקע תקיעה ארוכה, ומשך בה בשנים בראשונה אין אומרין תחשב כשתי תקיעות ויריע אחריה ויחזור ויתקע, אלא אפלו משך בה כל שעה אינה אלא תקיעה אחת; וחוזר ותקע ומריע ותקע, שלושה פעמים.

ה. שמע תקיעה אחת בשעה זו, ושניה בשעה שניה אפלו שעה כל היום כלו הרי אלו מצטרפין, ויצא ידי חובתו: והוא, שישמע כל בבא מהן על סדרה, לא שישמע תרועה ואחריה שתי תקיעות או שתי תקיעות ואחריהן תרועה, וכיוצא בזה.

ו. שמע תשע תקיעות מתשעה בני אדם כאחד, לא יצא אפלו ידי אחת; תקיעה מזה ותרועה מזה ותקיעה משלישי בזה אחר זה, יצא, ואפלו בסרוגין, ואפלו כל היום כלו. ואינו יוצא ידי חובתו, עד שישמע כל התשע תקיעות, שכלן מצוה אחת הן, ולפיכך מעכבות זו את זו.

ז. הצבור, חייבין לשמע התקיעות על סדר הברכות. כיצד: אומר שליח צבור אבות וגבורות וקדשת השם ומלכיות, ותקע שלוש; ואומר זכרונות, ותקע שלוש; ואומר שופרות, ותקע שלוש; ואומר עבודה והודיה וברכת כוהנים.

ח. שלוש ברכות אמצעיות אלו שלראש השנה, ושלוים הכפורים שליובל שהן מלכיות וזכרונות ושופרות מעכבות זו את זו. וצריך לומר בכל ברכה מהן, עשרה פסוקים מעין הברכה שלוש פסוקים מן התורה, ושלושה מספר תלים, ושלושה מן הנביאים, ואחד מן התורה משלים בו. ואם השלים בנביא,

יָצָא; וְאִם אָמַר פֶּסוּק אֶחָד מִן הַתּוֹרָה וְאֶחָד מִן הַכְּתוּבִים וְאֶחָד מִן הַנְּבִיאִים, יָצָא; אִפְּלוּ אָמַר וּבִתּוֹרֶתָּהּ ה' אֱלֹהֵינוּ כְּתוּב לֵאמֹר וְאָמַר פֶּסוּק שֶׁלִּתּוֹרָה וְהַפֶּסֶק, שׁוּב אֵינוֹ צָרִיךְ כָּלּוּם.

ז. אֵין מִזְכִּירִין זְכוּרֹנוֹת מַלְכוּת וּשְׁפָרוֹת שֶׁלְּפָרְעֹנוֹת זְכוּרֹנוֹת כְּגוֹן "וַיִּזְכֹּר, כִּי-בֶשֶׁר הָמָּה . . ." (תהילים עח,לט), מַלְכוּת כְּגוֹן "בַּחֲמָה שְׁפֹכָה אִמְלוּךְ עָלֵיכֶם" (יחזקאל כ,לג), שְׁפָרוֹת כְּגוֹן "תִּקְעוּ שׁוֹפָר בַּגִּבְעָה, חֲצֹצֵרָה בָּרֶמָּה . . ." (הושע ה,ח). וְלֹא זְכוּרֹן יַחֲדֵי אִפְּלוּ לְטוֹבָה כְּגוֹן "זְכֹרְנִי ה', בְּרָצוֹן עֲמָךְ" (תהילים קו,ד), "זְכָרָה-לִּי אֱלֹהֵי, לְטוֹבָה" (נחמיה ה,יט; נחמיה יג,לא). וּפְקֻדּוֹנוֹת אֵינָן כְּזְכוּרֹנוֹת כְּגוֹן "פֶּקֶד פִּקְדוֹתֵי אֶתְכֶם" (שמות ג,טז). וַיֵּשׁ לוֹ לְהַזְכִּיר פְּרַעְנוֹת שְׁלֹאמוֹת הָעוֹלָם כְּגוֹן "ה' מֶלֶךְ, יִרְגְּזוּ עַמִּים" (תהילים צט,א), "זְכֹר ה', לְבִנֵּי אָדָם אֵת, יוֹם יְרוּשָׁלַם" (תהילים קלז,ז), "וְאֵדְנִי ה' בְּשׁוֹפָר יִתְקַע, וְהִלֵּךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימָן" (זכריה ט,יד).

י. "שָׁמַע, יִשְׂרָאֵל: ה' אֱלֹהֵינוּ, ה' אֶחָד" (דברים ו,ד), "אַתָּה הָרֵאתָ לְדַעַת . . ." (דברים ד,לה), "וַיִּדְעַת הַיּוֹם, וְהַשְׁבַּת אֶל-לִבְבָךְ, כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת: אֵין, עוֹד" (דברים ד,לט) כָּל פֶּסוּק מֵאֵלוּ, מַלְכוּת הוּא עֲנִינֹ, אִף עַל פִּי שְׁאִין בּוֹ זְכוּר מַלְכוּת, וְהָרִי הוּא כְּמוֹ "ה' יִמְלֹךְ, לְעֹלָם וָעֶד" (שמות טו,יח), "וַיְהִי בִישְׁרוֹן, מֶלֶךְ" (דברים לג,ה).

יא. הַמִּנְהֵג הַפְּשׁוּט בְּסֹדֶר תְּקִיעוֹת שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּצָּבוֹר, כֶּךָ הוּא: אַחֵר שְׁקוֹרָאִין בַּתּוֹרָה וּמַחֲזִירִין הַסֵּפֶר, יוֹשְׁבִין כָּל הָעָם; וְאַחֵר עוֹמֵד וּמִבְרֹךְ בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְשָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר, וְכָל הָעָם עוֹנִין אָמֵן; וְחוֹזֵר וּמִבְרֹךְ שֶׁהִחֲיָנוּ, וְכָל הָעָם עוֹנִין אָמֵן. וְתוֹקַע שְׁלוֹשִׁים תְּקִיעוֹת שְׁאִמְרָנוּ מִפְּנֵי הַסֵּפֶק, עַל הַסֵּדֶר. וְאוֹמֵר קִדִּישׁ, וְעוֹמֵדִין וּמִתְפַּלְּלִין תְּפִלַּת מוֹסֵף. וְאַחֵר שְׁגוֹמֵר שְׁלִיחַ צָבוֹר בִּרְכָה רְבִיעִית שֶׁהִיא מַלְכוּת, תוֹקַע תְּקִיעָה שְׁלוֹשָׁה שְׁבָרִים תְּרוּעָה תְּקִיעָה פַּעַם אַחַת; וּמִבְרֹךְ בִּרְכָה חֲמִישִׁית שֶׁהִיא זְכוּרֹנוֹת, וְאַחֵר שְׁגוֹמְרָה תוֹקַע תְּקִיעָה שְׁלוֹשָׁה שְׁבָרִים תְּקִיעָה; וּמִבְרֹךְ בִּרְכָה שְׁשִׁית שֶׁהִיא שׁוֹפָרוֹת, וְאַחֵר שְׁגוֹמְרָה תוֹקַע תְּקִיעָה תְּרוּעָה וְתְּקִיעָה פַּעַם אַחַת, וְגוֹמֵר הַתְּפִלָּה.

יב. זֶה שֶׁתוֹקַע כְּשֶׁהֵן יוֹשְׁבִין, הוּא שֶׁתוֹקַע עַל סֵדֶר בִּרְכוֹת כְּשֶׁהֵן עוֹמְדִים, וְאֵינוֹ מְדַבֵּר בֵּין תְּקִיעוֹת שְׁמִיּוֹשֵׁב, לְתְּקִיעוֹת שֶׁעַל הַסֵּדֶר; וְאִם סוֹחַ בִּינִיחֵן אִף עַל פִּי שֶׁעָבַר, אֵינוֹ חוֹזֵר וּמִבְרֹךְ.

יג. בְּדִין הִיָּה שִׁיתְקַעוּ עַל כָּל בִּרְכָה, כָּל בָּבֵא מֵהֵן שְׁלוֹשָׁה פַּעַמִּים כְּדֶרֶךְ שֶׁתְּקַעוּ כְּשֶׁהֵן יוֹשְׁבִין; אֲלֹא כִּיּוֹן שִׁיָּצְאוּ מִיָּדִי סֵפֶק בְּתְּקִיעוֹת שְׁמִיּוֹשֵׁב, אֵין מְטַרִיחִין עַל הַצָּבוֹר לְחֹזֵר בְּהֵן כָּלֵן עַל סֵדֶר בִּרְכוֹת, אֲלֹא דִי לָהֵן בָּבֵא אַחַת עַל כָּל בִּרְכָה, כְּדִי שִׁישְׁמְעוּ תְּקִיעוֹת עַל סֵדֶר בִּרְכוֹת. וְכָל הַדְּבָרִים הָאֵלוּ, בַּצָּבוֹר; אֲבָל בִּיחִיד בֵּין שֶׁשָּׁמַע עַל סֵדֶר בִּרְכוֹת בֵּין שֶׁלֹּא שָׁמַע עַל הַסֵּדֶר, בֵּין מַעֲוֵד בֵּין מִיּוֹשֵׁב וְאֵין בְּזֶה מִנְהֵג.

יד. הַתְּקִיעוֹת אֵינָן מַעֲכָבוֹת אֶת הַבִּרְכוֹת, וְהַבִּרְכוֹת אֵינָן מַעֲכָבוֹת אֶת הַתְּקִיעוֹת. שְׁתֵּי עֲזָרוֹת, בְּאַחַת יוֹדֵעַ בּוֹדָאִי שִׁישׁ שֵׁם מִי שִׁיבְרֹךְ לָהֵן תִּשַּׁע בִּרְכוֹת וְאֵין שֵׁם תוֹקַע, וּבִשְׁנֵיהֶן סֵפֶק יֵשׁ שֵׁם תוֹקַע סֵפֶק אֵין שֵׁם הוֹלֵךְ לְשְׁנֵיהֶן, שֶׁהַתְּקִיעָה מְדַבְּרִי תּוֹרָה וְהַבִּרְכוֹת מְדַבְּרִי סוּפְרִים.

הלכות סכה פרק ד

א. שעור הסכה גבהה אין פחות מעשרה טפחים, ולא יתר על עשרים אמה; ורחבה אין פחות משבעה טפחים על שבעה טפחים, ויש לו להוסיף ברחבה אפלו כמה מילין. היתה פחותה מעשרה, או משבעה על שבעה, או גבוהה על עשרים אמה כל שהוא הרי זו פסולה.

ב. סכה שאין לה שלוש דפנות, פסולה. היו לה שתי דפנות גמורות זה בצד זה כמין גם עושה דפן שיש ברחבו יתר על טפח, ומעמידו בפחות משלושה סמוך לאחד משתי הדפנות, ודיו; וצריך לעשות לה צורת פתח, מפני שאין לה שלוש דפנות גמורות. וכבר בארנו בהלכות שבת, שצורת פתח האמורה בכל מקום, אפלו קנה מכאן וקנה מכאן, וקנה על גביהן אף על פי שאינו מגיע להן.

ג. היו לה שתי דפנות זה כנגד זה וביניהן מפלש עושה דפן שיש ברחבו ארבעה טפחים ומשהו, ומעמידו בפחות משלושה סמוך לאחת משתי הדפנות, וכשרה; וצריך לעשות לה צורת פתח. קנים היוצאים מסוף הסכה לפני הסכה, ודפן אחת נמשכת עמהן הרי הן פסכה.

ד. דפנות שהיו דבוקות בגג הסכה, ולא היו מגיעות לארץ אם גבוהות מן הארץ שלוש טפחים, פסולה; פחות מכאן, כשרה. היו הדפנות דבוקות בארץ, ולא היו מגיעות לסוף אם גבוהות עשרה טפחים אף על פי שהן רחוקין מן הגג כמה אמות, כשרה, ובלבד שיהיו הדפנות, מכוונות תחת שפת הגג: הרחיק את הגג מן הדפן שלוש טפחים, פסולה; פחות מכאן, כשרה. תלה מחצה שגבהה ארבעה ומשהו באמצע, בפחות משלושה סמוך לארץ, ובפחות משלושה סמוך לגג הרי זו כשרה.

ה. העושה סכתו בין האילנות, והאילנות דפנות אם היו חזקים, או שקשר אותם וחזק אותם עד שלא תהיה הרוח המצויה מנידה אותם תמיד, ומלא בין האמירים בתבן ובקש כדי שלא תניד אותם הרוח, וקשר אותם הרי זו כשרה: שכל מחצה שאינה יכולה לעמד ברוח מצויה שליכשה, אינה מחצה.

ו. העושה סכתו בראש העגלה, או בראש הספינה כשרה, ועולין לה ביום טוב. בראש האילן, או על גבי הגמל כשרה, ואין עולין לה ביום טוב: לפי שאסור לעלות באילן, או על גבי בהמה. היו מקצת הדפנות עשויות בידי אדם, ומקצתן אילנות רואין: כל שאלו נטלו האילנות, היא יכולה לעמד בדפנות שבידי אדם עולין לה ביום טוב.

ז. סכה שאין לה גג, פסולה. פיצד: כגון שהיו ראשי הדפנות דבוקות זה בזה כמין צריך, או שסמך ראש דפן הסכה לכותל; ואם היה לה גג אפלו טפח, או שהגביה הדפן הסמוך לכותל מן הקרקע טפח הרי זו כשרה. סכה עגולה אם יש בהקפה כדי לרבע בה שבעה טפחים על שבעה טפחים אף על פי שאין לה זוית, הרי זו כשרה.

ח. סוף על גבי אכסדרה שיש לה פצימין בין שהיו נראין מבפנים ואין נראין מבחוץ, בין שהיו נראין ואין נראין

מבפנים כשרה. לא היו לה פצימין פסולה, מפני שהיא סכה העשויה כמבוי: שהרי אין לה אלא שני צדי האכסדרה; ואמצעי האכסדרה אין בו כותל, ושכנגדו אין בו פצימין.

ז. ספך על גבי מבוי שיש לו לחי, או על גבי באר שיש לה פסין הרי זו סכה כשרה, לאותה שבת שבתוך החג בלבד: מתוך שלחי זה ופסין אלו מחצות לענין שבת, נחשב אותן כמחצות לענין סכה.

י. נעץ ארבעה קנדיסין על ארבע זויות הגג, וספך על גבן הואיל והסכוך על שפת הגג, כשרה, ורואין את המחצות התחתונות, כאלו הן עולות למעלה על שפת הסכוך.

יא. סכה שיש לה פתחים הרבה, ויש בכותליה חלונות הרבה הרי זו כשרה, ואף על פי שפרוץ מרבה על העומד: ובלבד שלא יהיה שם פתח יתר על עשר; אבל אם היה בה פתח יתר על עשר אף על פי שיש לו צורת פתח, צריך שלא יהיה הפרוץ מרבה על העומד.

יב. סכה שאוירה גבוה מעשרים אמה, ומעטה בכרים וכסתות אינו מעוט, ואפלו בטלם. מעטה בתבן ובטלו הרי זה מעוט, ואין צריך לומר עפר ובטלו; אבל בעפר סתם, אינו מעוט. היתה גבוהה מעשרים, והוצין יורדין לתוך עשרים אם היתה צלתן מרבה מחמתן, יחשבו כגג עבה וכשרה.

יג. בנה אצטבה בה כנגד דפן האמצעית על פני פלה אם יש באצטבה שעור רחב הסכה, כשרה. בנה אצטבה מן הצד אם יש משפת אצטבה ולכותל ארבע אמות, פסולה; פחות מארבע אמות, כשרה. בנה אצטבה באמצעה אם יש משפת אצטבה ולכותל ארבע אמות לכל רוח, פסולה; פחות מארבע אמות, כשרה, וכאלו המחצות נוגעות באצטבה, והרי מן האצטבה עד הסכוך פחות מעשרים. בנה בה עמוד, ויש בו הכשר סכה פסולה, שאין אלו מחצות הנכרות, ונמצא על גב העמוד ספך כשר, בלא דפנות.

יד. היתה פחותה מעשרה, וחקק בה להשלימה לעשרה אם יש משפת חקק ולכותל שלושה טפחים, פסולה; פחות מכאן, כשרה, שכל פחות משלושה הרי הוא כדבוק, כמו שבארנו בהלכות שבת.

טו. דפני סכה, פשרין מן הכל שאין אנו צריכין אלא מחצה מכל מקום, ואפלו מבעלי חיים. ועושה אדם את חברו דפן ביום טוב, כדי שיאכל וישתה ויישן בסכה כשרה שחברו דפן לה: והוא שיעשה אותו, שלא לדעת זה שנעשה דפן; אבל אם עשהו לדעת, אסור ביום טוב, ומתר בשאר ימי החג. וכן עושה בכלים, דפן רביעית ביום טוב; אבל דפן שלישית, לא יעשה אותה בכלים ביום טוב, לפי שהוא מכשיר הסכה, ואין עושין אהל עראי ביום טוב.

הלכות סכה פרק ה

א. הספך שלספה, אינו כשר מכל דבר: אין מסככין אלא בדבר

שְׁגִדוּלָיו מִן הָאָרֶץ, שֶׁנֶּעֱקַר מִן הָאָרֶץ, וְאִינוּ מִקְבֵּל טְמֵאָה, וְאֵין רִיחוֹ רָע, וְאִינוּ נוֹשֵׁר וְנוֹבֵל תָּמִיד.

ב. סִפֵּךְ בְּדָבָר שָׂאִין גְּדוּלָיו מִן הָאָרֶץ, אוֹ בְּמַחְבֵּר, אוֹ בְּדָבָר שֶׁמִּקְבֵּל טְמֵאָה פְּסוּלָה. אֲבָל אִם עֶבֶר וְסִפֵּךְ בְּדָבָר הַנוֹבֵל, אוֹ בְּדָבָר שֶׁרִיחוֹ רָע כְּשֶׁרָה: שְׁלֹא אָמְרוּ אֵין מְסַכְכִּין בָּאֵלוֹ, אֲלֹא כְּדֵי שְׁלֹא יֵנִיחַ הַסֶּכֶה וַיֵּצֵא. וְצָרִיךְ לְהַזְהִיר שְׁלֹא יִהְיוּ הַנּוֹצִין וְעֹלִין שְׁלִסְכוּף יוֹרְדִין לְתוֹךְ עֶשְׂרָה טַפָּחִים, כְּדֵי שְׁלֹא יֵצֵר לוֹ בִּישִׁיבְתוֹ.

ג. סֶכֶכָה בְּמִינֵי מַתְכוֹת, אוֹ בַּעֲצָמוֹת וְעוֹרוֹת פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שָׂאִינָן גְּדוּלֵי קֶרֶקַע. הַדִּלָּה עָלֵי גִפְנִים וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ סֶכֶה פְּסוּלָה, שֶׁהָרִי לֹא נִעְקְרוּ. סֶכֶכָה בְּכָלִי הָעֵץ וּבְמַחְצָלוֹת הָעֲשׂוּיֹת לְשִׁכִּיבָה, וְכִיּוֹצֵא בָהֶן פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִקְבְּלִין טְמֵאָה. וְכֵן אִם סֶכֶכָה בְּשִׁבְרֵי כָלִים וּבִלְיוֹתֵיהֶן פְּסוּלָה, הוֹאִיל וְהָיוּ מִקְבְּלִין טְמֵאָה: שָׁמָּה יִסְכֵּךְ בְּשִׁבְרִים שֶׁעֲדִין לֹא טָהְרוּ.

ד. סֶכֶכָה בְּאֲכָלִין פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִקְבְּלִין טְמֵאָה. סוּכֵי תְּאֵנִים וּבָהֶן תְּאֵנִים, פֶּרֶכִּילִין וּבָהֶם עֲנָבִים, מַכְבֹּדוֹת וּבָהֶם תְּמָרִים, וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָהֶן רוֹאִין: אִם פְּסֻלַּת מְרַבָּה עַל הָאֲכָלִין, מְסַכְכִּין בָּהֶן; וְאִם לֹא, אֵין מְסַכְכִּין בָּהֶן. סִפֵּךְ בִּירְקוֹת שָׂאִם יִיבָשׁוּ יִבְלוּ וְלֹא יִשָּׂאֵר בָּהֶן מִמֶּשׁ אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן עֲתָה לַחִים הָרִי מִקוֹמָן נִחְשָׁב כְּאֵלוֹ הוּא אֲוִיר, וְכֵאלּוֹ אֵינָם.

ה. סֶכֶכָה בַּפְּשָׁתֵי הָעֵץ, שְׁלֹא דַק אוֹתָן וְלֹא נִפְצָן כְּשֶׁרָה, שֶׁעֲדִין עֵץ הוּא; וְאִם דַּק וְנִפְץ אוֹתוֹ, אֵין מְסַכְכִּין בּוֹ מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׁתַּנַּת צוּרְתּוֹ, וְכֵאלּוֹ אִינוּ מִגְּדוּלֵי קֶרֶקַע. מְסַכְכִּין בַּחֲבָלִים שְׁלִסִּיב וְשִׁלְחָלֶף וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, שֶׁהָרִי צוּרְתָן עוֹמֶדֶת, וְאֵין הַחֲבָלִים כָּלִים.

ו. סֶכֶכָה בַּחֲצִים בְּזִכְרִים, כְּשֶׁרָה; בְּנִקְבוֹת, פְּסוּלָה אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא עָשׂוּי לְהַתְּמַלְאוֹת בְּבִרְזָל, בֵּית קְבוּלָה הוּא וּמִקְבֵּל טְמֵאָה כָּכָל כָּלִי קְבוּלָה.

ז. מַחְצָלֶת קָנִים אוֹ מַחְצָלֶת גָּמִי אוֹ חֵלֶף קִטְנָה סֶתְמָה לְשִׁכִּיבָה, לְפִיכָף אֵין מְסַכְכִּין בָּהּ, אֲלֹא אִם כֵּן עָשָׂה אוֹתָהּ לְסִכּוּף; גְּדוּלָה סֶתְמָה לְסִכּוּף, לְפִיכָף מְסַכְכִּין בָּהּ, אֲלֹא אִם כֵּן עָשָׂה אוֹתָהּ לְשִׁכִּיבָה. וְאִם יֵשׁ לָהּ קִיר אֶפְלוֹ גְּדוּלָה אֵין מְסַכְכִּין בָּהּ, שֶׁהָרִי הִיא כְּכָלִי קְבוּלָה; וְאֶפְלוֹ נִטַּל הַקִּיר שְׁלֹה אֵין מְסַכְכִּין בָּהּ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּשִׁבְרֵי כָלִים.

ח. נְסָרִים שָׂאִין בְּרַחְבָּן אַרְבָּעָה טַפָּחִים, מְסַכְכִּין בָּהֶן אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן מִשְׁפִּין; וְאִם יֵשׁ בְּרַחְבָּן אַרְבָּעָה, אֵין מְסַכְכִּין בָּהֶן וְאֵף עַל פִּי שָׂאִינָם מִשְׁפִּין גְּזֵרָה שָׁמָּה יֵשֵׁב תַּחַת תְּקֵרָה, וַיִּדְמָה שֶׁהִיא כְּסֶכֶה. נָתַן עָלֶיהָ נֶסֶר אֶחָד שִׁישׁ בְּרַחְבּוֹ אַרְבָּעָה טַפָּחִים כְּשֶׁרָה, וְאֵין יִשְׁנִין תַּחְתּוֹ; וְהִישָּׁן תַּחְתּוֹ, לֹא יֵצֵא יָדֵי חוּבְתּוֹ. הָיוּ נְסָרִין שִׁישׁ בְּרַחְבָּן אַרְבָּעָה, וְאֵין בְּעֵבֶין אַרְבָּעָה, וְהִפְכָּן עַל צִדֵּיהֶן שָׂאִין בָּהֶן אַרְבָּעָה, וְסִפֵּךְ בָּהֶן הָרִי זוֹ פְּסוּלָה, שֶׁזֶה הַנֶּסֶר פְּסוּל, בֵּין שֶׁסִּפֵּךְ בְּרַחְבּוֹ, בֵּין שֶׁסִּפֵּךְ בְּעֵבֶיו.

ט. תְּקֵרָה שָׂאִין עָלֶיהָ מַעֲזָבָה שֶׁהִיא הִשִּׁיט וְהָאֲבָנִים, אֲלֹא נְסָרִין תְּקוּעִין בְּלִבָּד הָרִי זוֹ פְּסוּלָה, שֶׁהָרִי לֹא נַעֲשֶׂה לְשֵׁם סֶכֶה אֲלֹא לְשֵׁם בֵּית; לְפִיכָף אִם פִּקְפִּק הַנְּסָרִים וְהַנִּיד הַמְּסָמְרִים לְשֵׁם סֶכֶה, הָרִי זוֹ כְּשֶׁרָה וּבְלִבָּד שְׁלֹא יִהְיֶה בְּכָל נֶסֶר וְנֶסֶר, רַחֲב

אַרְבַּעַת טַפָּחִים. וְכֵן אִם נָטַל אֶחָד מִבְּנֵיתִים וְהֵנִיחַ בְּמִקְוָמוֹ סֶכֶךְ
כָּשֶׁר לְשֵׁם סֶכֶה, הֲרִי זֶה כָּשֶׁר.

י. סֶכֶה שֶׁנַּעֲשֶׂת כְּהִלְכָתָהּ, מִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁרָה, אֵף עַל פִּי
שְׁלֹא נַעֲשֶׂת לְשֵׁם מִצְוָה: וְהוּא שֶׁתְּהִיָּה עֲשׂוּיָה לְצֵל, כְּגוֹן סֶכֶת
גֻּויִים וְסֶכֶת בְּהֵמָה וְכָל כִּיּוֹצֵא בָהֶן. אֲבָל סֶכֶה שֶׁנַּעֲשֶׂת מֵאֲלִיָּה
פְּסוּלָה, לְפִי שְׁלֹא נַעֲשֶׂת לְצֵל. וְכֵן הַחוּטֻט בְּגָדִישׁ, וְעָשָׂהוּ
סֶכֶה אֵינָהּ סֶכֶה, שֶׁהֲרִי לֹא עֲמַר גָּדִישׁ זֶה לְצֵל; לְפִיכָךְ אִם עָשָׂה
בִּתְחִלָּה חֲלָל טַפַּח בְּמִשְׁךְ שִׁבְעָה לְשֵׁם סֶכֶה, וַחֲטֹט בָּהּ אַחֲרֵי כֵן
וְהִשְׁלִימָהּ לַעֲשֶׂרָה כְּשֶׁרָה, שֶׁהֲרִי נַעֲשָׂה סֶכֶךְ שְׁלֵה לְצֵל.

יא. חֲבִלִי קֶשׁ וְחֲבִלִי עֲצִים וְחֲבִלִי זָרָדִין, אֵין מְסַכְכִין בָּהֶן
גְּזֵרָה שְׁמָא יַעֲשֶׂה אָדָם חֲבָלוֹת עַל גִּגּוֹ כְּדִי לִיבָשֶׁן, וַיִּמְלֹךְ וַיֵּשֶׁב
תַּחְתֵּיהֶן לְשֵׁם סֶכֶה, וְהוּא מִתְחַלָּה לֹא עָשָׂה סֶכֶךְ זֶה לְצֵל,
וְנִמְצְאָת כִּסֵּכָה שֶׁנַּעֲשֶׂת מֵאֲלִיָּה; וְאִם הִתִּירָן, כְּשֶׁרוֹת. וְאֵין
חֲבִלָה פְּחוּתָה מֵעֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה בָּדִים.

יב. חֲבָלוֹת קִטְנוֹת שֶׁאֵגְדֵן לְמִנִּין, מְסַכְכִין בָּהֶן. וְכֵן הַחוּתוֹךְ
רֹאשׁ הַדֶּקֶל, וְהַחֲרִיּוֹת אֲגוּדוֹת בּוֹ מְסַכְכִין בּוֹ, שֶׁאֵגְדַּב בִּיּדֵי שָׁמַיִם
אֵינּוּ כִּתְּחִלָּה. וְאִפְּלוּ קֶשֶׁר רָאשֵׁי הַחֲרִיּוֹת כֻּלָּן מִצַּד הָאֶחָד,
שֶׁנִּמְצְאוּ כִּתְּחִלָּה אַחַת, אֶחָד מִשְׁנֵי רָאשֵׁיָהּ בִּיּדֵי שָׁמַיִם, וְאֶחָד
בִּיּדֵי אָדָם מְסַכְכִין בָּהֶן: שֶׁהָאֵגֶד עֵץ אֶחָד אֵינּוּ חֲבִלָה, וְזוֹ כַּעַץ
אֶחָד הוּא שֶׁהֲרִי אֵגְדָהּ בִּיּדֵי שָׁמַיִם. וְכֵן כָּל אֵגֶד שֶׁאֵינּוּ עֲשׂוּי
לְטַלְטֵלוֹ, אֵינּוּ אֵגֶד.

יג. הַעוֹשֶׂה סֶכֶתוֹ תַּחַת הָאֵילָן, כֹּאֲלוֹ עָשָׂהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת. הַדִּלָּה
עָלֶיהָ עָלִי הָאֵילָנוֹת וּבִדְיָהֶן, וְסֶכֶךְ עַל גִּבָּן, וְאַחֵר כָּךְ קִצְצָן אִם
הָיָה הַסֶּכֶךְ הֶרְבֵּה מֵהֶן, כְּשֶׁרָה; וְאִם לֹא הָיָה הַסֶּכֶךְ שֶׁהָיָה
כָּשֶׁר מִתְחַלָּתוֹ הֶרְבֵּה מֵהֶן, צָרִיךְ לְנַעֲנַע אוֹתוֹן אַחֵר קִצְצָתָן כְּדִי
שֶׁתְּהִיָּה עֲשׂוּיָה לְשֵׁם סֶכֶה.

יד. עָרַב דָּבָר שֶׁמְסַכְכִין בּוֹ בְּדָבָר שֶׁאֵין מְסַכְכִין בּוֹ, וְסֶכֶךְ
בְּשֵׁנִיָּהֶם אֵף עַל פִּי שֶׁהַכָּשֶׁר יִתֵּר עַל הַפְּסוּל, פְּסוּלָה. סֶכֶךְ בִּזְהָ
לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ, זֶה בְּצַד זֶה אִם יֵשׁ בְּסֶכֶךְ פְּסוּל שְׁלוֹשָׁה
טַפָּחִים בְּמָקוֹם אֶחָד, בֵּין בְּאַמְצָע בֵּין מִן הַצֵּד הֲרִי זֶה פְּסוּלָה.
בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּקִטְנָה. אֲבָל בְּסֶכֶה גְּדוּלָה, סֶכֶךְ פְּסוּל
בְּאַמְצָע פּוֹסֵל בְּאַרְבַּעַת טַפָּחִים, פְּחוּת מִכָּאֵן כְּשֶׁרָה; וּמִן הַצֵּד
פּוֹסֵל בְּאַרְבַּע אֲמוֹת, וּפְחוּת מִכָּאֵן כְּשֶׁרָה.

טו. פִּיּוּצַד: בֵּית שֶׁנִּפְתַּח בְּאַמְצָעוֹ וְסֶכֶךְ עַל מָקוֹם הַפֶּתַח, וְכֵן
חָצֵר הַמִּקְפָּת אֲכַסְדָּרָה שֶׁסֶכֶךְ עָלֶיהָ, וְכֵן סֶכֶה גְּדוּלָה שֶׁהַקִּיפּוּהָ
בְּדָבָר שֶׁאֵין מְסַכְכִין בּוֹ בְּצַד הַדְּפָנוֹת מִלְּמַעְלָה אִם יֵשׁ מִשְׁפַּת
הַסֶּכֶךְ הַכָּשֶׁר וְלִכְוֹתֵל אַרְבַּע אֲמוֹת, פְּסוּלָה; פְּחוּת מִכָּאֵן, רוֹאִין
כֹּאֲלוֹ הַכּוֹתֵל נֶעְקָם, וַיַּחֲשֹׁב זֶה הַסֶּכֶךְ הַפְּסוּל מִן גּוֹף הַכּוֹתֵל,
וּכְשֶׁרָה. וְדָבָר זֶה הִלְכָה לְמִשְׁהָ מִסִּינִי.

טז. וְאִי זֶה הִיא סֶכֶה קִטְנָה, כָּל שֶׁאֵין בָּהּ אֵלָּא שִׁבְעָה טַפָּחִים
עַל שִׁבְעָה טַפָּחִים; וּגְדוּלָה, כָּל שֶׁיִּשְׁאָר בָּהּ יִתֵּר עַל הַסֶּכֶךְ
הַפְּסוּל שִׁבְעָה טַפָּחִים עַל שִׁבְעָה טַפָּחִים סֶכֶךְ כָּשֶׁר.

יז. סֶכֶךְ בְּדָבָר פְּסוּל וְדָבָר כָּשֶׁר זֶה בְּצַד זֶה, וְאֵין בְּמָקוֹם
אֶחָד מִסֶּכֶךְ הַפְּסוּל רֹחַב שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים אֵלָּא פְּחוּת אִם הָיָה כָּל
הַסֶּכֶךְ הַכָּשֶׁר יוֹתֵר עַל כָּל הַסֶּכֶךְ הַפְּסוּל, כְּשֶׁרָה; וְאִם הָיָה זֶה

כִּמוֹ זֶה בְּצִמְצוּם אֵף עַל פִּי שְׁאִין בְּמָקוֹם אֶחָד שְׁלוֹשָׁה הָרִי זֶה
פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁסֶפֶךְ פְּסוּל כִּפְרוּץ הוּא נֶחֱשֵׁב.

יח. פָּרַס עָלֶיהָ בְּגָד מְלֻמָּעָה, אוּ פָּרַס תַּחְתֶּיהָ מִפְּנֵי הַנֶּשֶׁךְ
פְּסוּלָה; פָּרַסוּ כְּדֵי לְנֹאוֹתָהּ, כְּשֶׁרָה. וְכֵן אִם סָכְכָה כְּהִלְכָתָהּ,
וְעָטְרָה בְּמִינֵי פָרוֹת וּבְמִינֵי בְּגָדִים וְכֻלָּים שֶׁתֵּלִין בָּהּ, בֵּין
בְּכוֹתְלֶיהָ בֵּין בְּסֶפֶךְ, כְּדֵי לְנֹאוֹתָהּ כְּשֶׁרָה.

יט. נוֹאִי הַסֶּכֶה אֵין מִמַּעֲטִין בְּגִבְהָהּ, אֲבָל מִמַּעֲטִין בְּרַחֲבָהּ;
הֵיוּ נוֹאִי הַסֶּכֶה מִפְּלָגִין מִגִּגָּה אַרְבַּעַה טַפָּחִים אוּ יֹתֵר, פְּסוּלָה,
שֶׁנִּמְצָא הַיּוֹשֵׁב שָׁם כָּאלוֹ אֵינוֹ תַּחַת הַסֶּפֶךְ, אֲלֹא תַּחַת הַנוֹאִי
שֶׁהוּא אֲכֻלִּין וְכֻלִּים שְׁאִין מְסַכְכִין בָּהֶן.

כ. סֶפֶךְ שֶׁהֵיוּ בוֹ חִלּוּנוֹת שֶׁהָאֹוִיר נִרְאֶה מֵהֶן אִם יֵשׁ בְּכָל
הָאֹוִיר כְּכֹל מָקוֹם הַמֶּסֶכֶךְ, הָרִי זֶה פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁחֲמָתָהּ תִּהְיֶה
מֵרַבָּה עַל צִלָּתָהּ, וְכָל שֶׁחֲמָה מֵרַבָּה עַל הַצֵּל אֵינוֹ סֶפֶךְ; וְאִם
הָיָה הַסֶּכֶךְ רַב עַל הָאֹוִיר, כְּשֶׁרָה.

כא. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֵׁלֹא הָיָה בְּמָקוֹם אֶחָד אֹוִיר
שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים; אֲבָל אִם הָיָה אֹוִיר שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים, בֵּין
בְּאֻמָּצַע בֵּין מִן הַצֵּד הָרִי זֶה פְּסוּלָה, עַד שְׁיִמַּעְטֻנוּ מִשְׁלוֹשָׁה.
מַעֲטוֹ בְּדָבָר הַפְּסוּל כְּגוֹן כָּלִים וּכְסוֹת אִם סֶכֶה גְדוֹלָה הִיא,
כְּשֶׁרָה; וְאִם בְּסֶכֶה קְטָנָה, פְּסוּלָה עַד שְׁיִמַּעְטֻנוּ בְּדָבָר שֶׁמְסַכְכִין
בוֹ. הָיָה רַב הַסֶּכֶךְ, צִלָּתוֹ מֵרַבָּה מִחֲמָתוֹ, וּמַעוּטוֹ, חֲמָתוֹ מֵרַבָּה
מִצִּלָּתוֹ הוֹאִיל וְצִלָּת הַכֹּל מֵרַבָּה מִחֲמַת הַכֹּל, כְּשֶׁרָה.

כב. דֶּרֶךְ הַסֶּכֶךְ לִהְיוֹת קָל, כְּדֵי שְׁיִרְאוּ מִמֶּנּוּ הַכּוֹכָבִים
הַגְּדוֹלִים; הֵיתָה מַעֲבָה כְּמִין בֵּית אֵף עַל פִּי שְׁאִין הַכּוֹכָבִים
נִרְאִין מִתּוֹכָהּ, כְּשֶׁרָה. הָיָה הַסֶּכֶךְ מְדַבְּלָל, וְהוּא הַסֶּכֶךְ שִׁיהִיָּה
מִקְצָתוֹ לְמַעַלָּה וּמִקְצָתוֹ לְמַטָּה כְּשֶׁרָה: וּבִלְבָד שֵׁלֹא יִהְיֶה בֵּין
הָעוֹלָה וְהַיּוֹרֵד, שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים. וְאִם הָיָה בְּרַחֲבָה זֶה הָעוֹלָה
טַפַּח אוּ יֹתֵר אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא גְבוּהָ יֹתֵר מִשְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים רוֹאִין
אוֹתוֹ כָּאלוֹ יָרֵד לְמַטָּה, וְנִגַּע בְּשֵׁפֶת זֶה הַיּוֹרֵד: וְהוּא, שִׁיהִיָּה
מִכּוֹן כְּנָגֵד שֵׁפֶת הַיּוֹרֵד.

כג. הָעוֹשֶׂה סֶכֶה עַל גִּבֵּי סֶכֶה הַתַּחְתּוֹנָה פְּסוּלָה, כְּמִי שֶׁעָשָׂה
סֶכֶה בְּתוֹךְ הַבֵּית; וְהָעֲלִיּוֹנָה, כְּשֶׁרָה. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים
שֶׁהַתַּחְתּוֹנָה פְּסוּלָה, בְּשִׁיהִיָּה גְבוּהָ הָעֲלִיּוֹנָה עֲשָׂרָה טַפָּחִים אוּ
יֹתֵר, וְהָיָה גַּג הַתַּחְתּוֹנָה יָכוֹל לִקְבֹּל פָּרִים וּכְסָתוֹת שֶׁלְעֲלִיּוֹנָה,
אֲפֹלוֹ עַל יְדֵי הַדִּחָק; אֲבָל אִם אֵין גְּבֻהָה שֶׁלְעֲלִיּוֹנָה עֲשָׂרָה, אוּ
שֵׁלֹא הֵיתָה הַתַּחְתּוֹנָה יָכוֹלָה לִקְבֹּל פָּרִים וּכְסָתוֹת שֶׁלְעֲלִיּוֹנָה
אֲפֹלוֹ עַל יְדֵי הַדִּחָק אֵף הַתַּחְתּוֹנָה כְּשֶׁרָה: וְהוּא שֵׁלֹא יִהְיֶה
גְבוּהָ שְׁתִּיהֶן יֹתֵר עַל עֲשָׂרִים אַמָּה, שֶׁהַתַּחְתּוֹנָה בְּסֶפֶךְ הָעֲלִיּוֹנָה
הִיא נִתְּרָה.

כד. מָטָה שֶׁבְּתוֹךְ הַסֶּכֶה אִם גְּבוּהָה עֲשָׂרָה טַפָּחִים הַיּוֹשֵׁב
תַּחְתֶּיהָ לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּסֶכֶה בְּתוֹךְ סֶכֶה. וְכֵן
כִּילָה שִׁישׁ לָהּ גַּג, אֲפֹלוֹ טַפַּח אִם גְּבוּהָה עֲשָׂרָה טַפָּחִים, אֵין
יִשְׁנִין בָּהּ בְּסֶכֶה. וְכֵן הַמַּעֲמִיד אַרְבַּעַה עַמּוּדִים, וּפָרַס סְדִין
עֲלִיהֶן אִם גְּבוּהֵן עֲשָׂרָה, הָרִי זֶה כְּסֶכֶה בְּתוֹךְ סֶכֶה.

כה. אֲבָל שְׁנֵי עַמּוּדִים שֶׁפָּרַס עֲלֵיהֶן סְדִין, וְכֵן כִּילָה שְׁאִין
בְּגִגָּה טַפַּח אֲפֹלוֹ גְבוּהֵן כֹּל שֶׁהוּא, מֵתֵר לִישֵׁן תַּחְתֵּיהֶם בְּסֶכֶה:
שְׁאִינֵן כְּסֶכֶה בְּתוֹךְ סֶכֶה, מִפְּנֵי שְׁאִין לָהּ גַּג.

כו. סָכָה שְׂאוּלָה, כְּשָׂרָה; וְכֵן הַגְּזוּלָה, כְּשָׂרָה. כִּי־צַד : אִם תִּקַּף
עַל חֲבֵרוֹ וְהוֹצִיאוּ מִסִּכְתּוֹ, וַגְּזוּלָה וַיֵּשֶׁב בָּהּ יֵצֵא, שְׂאִין הַקֶּרֶקַע
נִגְזָלָת. וְאִם גְּזוּל עֲצִים, וַעֲשֵׂה מִהֵן סָכָה יֵצֵא : תִּקְנֶנָּה חֲכָמִים
הִיא, שְׂאִין לִבְעַל הָעֲצִים אֵלָּא דְּמִי עֲצִים בְּלִבָּד. וְאִפְלוּ גְזוּל
נִסְרִים, וְהַנִּיחָן, וְלֹא חֲבָרָן, וְלֹא שָׁנָה בָּהֶן כָּלוּם יֵצֵא. הָעוֹשֶׂה
סָכָה בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים, הָרִי זֶה כְּשָׂרָה.